

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/82/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113211575
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5113211575.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických včzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: F. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Z. S. XXX, v konaní o zaplatenie 422 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/118/2013-72 zo dňa 19. decembra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 6C/118/2013-72 zo dňa 19. decembra 2013 z r u š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení okresný súd poukázal na to, že žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu dňa 28.03.2013 domáhal zaplatenia zmenkovej sumy 422 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 430 Eur od 13.09.2010 do 10.05.2011, zo sumy 425 Eur od 11.05.2011 do 19.06.2011 a zo sumy 422 Eur od 20.06.2011 do zaplatenia, úroku vo výške 6 % ročne zo sumy 430 Eur od 29.11.2010 do 10.05.2011, zo sumy 425 Eur od 11.05.2011 do 19.06.2011 a zo sumy 422 Eur od 20.06.2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1,43 Eur a náhrady trov konania. Žalovaná postupom podľa čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) sa k návrhu vyjadrila v tom zmysle, že akceptuje pohľadávku žalobcu len čiastočne, pretože v návrhu sú uvedené nepodložené percentá. Okresný súd poukázal na čl. 5 ods. 1 Nariadenia v spojení s čl. 7 ods. 2 Ústavy SR a mal za to, že vzhľadom na okolnosti prípadu nebolo potrebné nariaďovať ústne pojednávanie. Okresný súd preto rozhodol rozsudkom bez nariadenia pojednávania, jeho verejným vyhlásením dňa 19.12.2013, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu dňa 11.12.2013. Z predloženej zmenky okresnému súdu vyplynulo, že ju vystavila žalovaná v Liptovskom Mikuláši dňa 22.12.2009 na sumu 430 Eur. Súčasťou zmenky bol údaj o čísle zmluvy 505800139, v nadväznosti na ktorú bola zmenka vystavená. Žalovaná vyhlásila, že pri predložení na rad zaplatí obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598 zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným zmenkovým úrokom od 13.09.2010. Údaj o zročnosti bol na zmenke vyznačený nasledovne: splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na rube zmenky sa nachádzal indosament, ktorým konateľ obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zmenku previedol v bližšie neuvedený deň na žalobcu.

Okresný súd ďalej poukázal na ust. § 75, § 76 ods. 1, § 33 ods. 1, § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len „zákon č. 191/1950 Zb.“) a mal za to, že predmetom konania bol nárok plynúci z vlastnej zmenky. Medzi podstatné náležitosti zmenky patrí údaj o jej splatnosti, pričom v zmenke môže byť splatnosť určená iba jedným zo zákonných spôsobov uvedených v § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. Zmenka na videnie, označovaná ako vistazmenka, je splatná ihneď po predložení a

musí byť predložená na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia, ak nie je vystaviteľom alebo indosamentom určená iná lehota. Splatnosť zmenky môže byť určená aj na čas po dátume vystavenia, pričom splatnosť takejto datozmenky nastáva po uplynutí určitej doby po dni vystavenia zmenky. Z predloženej vlastnej zmenky okresnému súdu vyplývalo, že sú v nej určené dve možnosti splatnosti, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť z dôvodu neurčitosti. Neurčitosť údaju je daná tým, že podľa zápisu na zmenke vystaviteľ vyhlásil, že jednak zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad a zároveň zmenková suma so zmenkovým úrokom sú splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. „bez protestu“, na „platenie predložit v lehote 4 rokov od vystavenia“. Podľa prvého spôsobu splatnosti zmenky ide o zmenku na videnie a podľa druhého spôsobu ide o tzv. datozmenku, splatnosť ktorej nastáva po uplynutí 4 rokov od vystavenia zmenky. Okresný súd posudzoval aj to, či uvedená štvorročná lehota nie je predĺžením lehoty podľa § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. Keďže právna úprava vistazmenky obsiahnutá v § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. upravuje formuláciu „do jedného roku od dátumu vystavenia“ a v predloženej zmenke je uvedená formulácia „v lehote 4 rokov od vystavenia“, okresný súd mal za to, že pokiaľ sa vystaviteľ striktné neriadil spomínaným zákonným ustanovením, nedošlo k predĺženiu lehoty splatnosti vistazmenky. Zmenka podľa záveru okresného súdu, na základe ktorej žalobca uplatnil nárok, teda pripúšťa splatnosť na videnie ako aj splatnosť do 4 rokov od vystavenia, čo podľa § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. spôsobuje jej neplatnosť, a preto žaloba ako nedôvodná bola zamietnutá.

Okresný súd ďalej uviedol, že pokiaľ by aj predložená zmenka bola platná, žalobcovi by nebolo možné priznať uplatnený nárok z iného dôvodu. Z exekučného konania vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 10Er/870/2011 okresný súd zistil, že oprávnená, obchodná spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., podala voči žalovanej návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie pohľadávky plynúcej z predmetnej zmenky. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného obchodnou spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a. s., so sídlom v Bratislave, zo dňa 22.02.2011, sp. zn. SR 14948/2010. Po doručení žiadosti súdneho exekútora Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením zo dňa 22.09.2011, č.k. 10Er/870/2011-13 zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a po právoplatnosti tohto rozhodnutia bolo exekučné konanie zastavené. Zo súdneho spisu vyplynulo, že žalovaná uzatvorila s obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Zmluvu o úvere č. 505800139 zo dňa 22.12.2009 a zároveň v ten istý deň vystavila zmenku, na základe ktorej si žalobca uplatnil právo v predmetnom konaní. S poukazom na označenie zmluvných strán okresný súd mal za to s ohľadom aj na predmet zmluvy, že išlo o spotrebiteľskú zmluvu a žalovaná v tomto vzťahu vystupovala ako spotrebiteľ. Ak aj platí, že zmenkový záväzok je celkom samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku (kauza), táto skutočnosť nemôže spôsobiť to, že súd formalistickým postupom odoprie ochranu spotrebiteľovi. V čase uzavretia Zmluvy o úvere č. 505800139 zo dňa 22.12.2009 platná právna úprava výslovne zakazovala v súvislosti s poskytnutím úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby splniť dlh zmenkou alebo šekom. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch mohol veriteľ prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak išlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Žalovaná podľa spotrebiteľskej zmluvy získala úver vo výške 356 Eur, pričom vlastná zmenka bola vystavená na sumu 430 Eur, čo predstavovalo 120,79 % výšky poskytnutého úveru. Povinnosť súdu zabezpečiť, aby neboli spotrebiteľia viazaní ustanoveniami, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v ich neprospech, musí mať prednosť pred takým výkladom práva, ktorý by mohol obchádzať spotrebiteľskú právnu úpravu. Súd je povolaný zákonom ustanoveným spôsobom poskytovať ochranu práv. Z dôvodu, že spotrebiteľské právne predpisy výslovne zakazujú zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou a žalobca sa domáha práve nároku, ktorý je v rozpore so zákonom, okresný súd aj z tohto dôvodu žalobu vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalobca v konaní úspešný nebol a žalovaná, ktorá mala v konaní úspech, si trovy nevyčísliila a ku dňu vyhlásenia rozsudku zo spisu žiadne nevyplývali, preto okresný súd rozhodol tak, že účastníkom sa nepriznáva náhrada trov konania.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), f) O.s.p.. Namietal, že predmetné rozhodnutie okresného súdu je prekvapivým rozhodnutím, ktoré predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Žalovaná v konaní nárok nepoprela, a i napriek tomu okresný súd žalobu zamietol. Žalobca nesúhlasil so zamietnutím žaloby zo záveru okresného súdu, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti. Žalobca uviedol, že údaj, ktorý je uvedený na zmenke

ako údaj splatnosti „pri predložení“, je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri vistazmenke, t.j. zmenky splatnej na videnie. Podľa čl. I § 33 zákona č. 191/1950 Zb. splatnosť zmenky môže byť určená len štyrmi spôsobmi predpokladanými zákonom, inak je zmenka ničotná. Jedným zo spôsobov splatnosti zmenky je splatnosť na videnie. Zákon explicitne neudáva, akým spôsobom sa má doložka uviesť. Podľa čl. I § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia. Vystaviteľ môže lehotu na platenie predĺžiť alebo skrátiť. Predĺženie lehoty na platenie sa na zmenke musí uviesť. Opätovne ani v tomto prípade nie je v zákone explicitne uvedené, ako sa má údaj o predĺžení, resp. skrátení lehoty splatnosti uviesť. Na zmenke je uvedené „na platenie“, „predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Uvedený údaj vymedzuje časový úsek odkedy (od vystavenia) dokedy (uplynutím štyroch rokov od vystavenia) má byť zmenka predložená na platenie. Údaj „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ si nekonkuruje s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pretože ide o dva rozličné údaje s dvomi rozdielnymi významami z pohľadu zmenkového, t.j. nejde o vnútorný rozpor zmenky. Prvý z nich určuje údaj zročnosti zmenky, t.j. podľa neho zmenku charakterizujeme, o aký typ ide z hľadiska zročnosti (v tomto prípade vistazmenku), druhý z nich určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie. V danom prípade je uvedený údaj splatnosti „na videnie“, avšak iný údaj „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nie je ďalší údaj splatnosti podľa čl. I § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., ale ide o údaj predĺženia lehoty na predloženie zmenky na platenie podľa čl. I § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., čo jednoznačne vyplýva z jazykového textu „na platenie predložiť“.

Okresný súd v ďalšom postupe vykonal dokazovanie okrem iného oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a ani žalovaná dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Žalobca mal za to, že okresný súd vzhľadom k sporovému konaniu, ktoré je ovládané prejednacou zásadou, mal v zmysle ust. § 120 O.s.p. vychádzať len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonávať len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu platnú zmenku, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Zb.. Dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Neexistovala podľa názoru žalobcu okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutých pre rozhodnutie vo veci. Okresný súd mal v danej veci rozhodnúť o úhrade zmenkovej sumy a jej príslušenstva len na základe predloženej zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Žalovaná mohla podľa čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke. Ak tak neurobila, musia byť jej akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z titulu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Okresný súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovanej vykonal dokazovanie, ktoré malo preukázať charakter žalovanej ako spotrebiteľa. Žalovaná sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľovala. Okresný súd v podstate iniciatívne rozšíril okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre svoje rozhodnutie dostatočný podklad pre zamietnutie žaloby na uplatnenie pohľadávky. Tento postup okresného súdu predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nebolo možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Okresný súd predovšetkým odignoroval ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb.. Žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť v danom prípade žalovaná, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Ak aj ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. upravuje, že kto je žalovaný zo zmenky, môže vznášať proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno preto spočíva na žalovanej a nie na žalobcovi ako oprávnenom. Pri kauzálnych námietkach nebolo možné prenesenie dôkazného bremena zo žalovanej na žalobcu ako oprávneného, keďže žalovaná má postavenie povinného. Okresný súd porušil poučovaciu povinnosť prekročením ust. § 5 ods. 1 O.s.p., keď prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Námietky kauzálného charakteru majú hmotnoprávny základ, preto v záujme zachovania rovnosti strán okresný súd nebol oprávnený na ne poukazovať. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.8.2002, sp. zn. 25Cdo 1839/2000, z ktorého vyplýva, že záväzok zo zmenky je samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol základom jeho vzniku a je nezávislým dokonca aj na existencii zabezpečenej pohľadávky. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového

záväzku nebolo možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka predložená v konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti a ide o platnú zmenku. Tieto závery žalobcu potvrdzuje aj uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu a takisto aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 potvrdzuje v skutkovo a právne zhodnej veci závery žalobcu, z ktorých rozhodnutí vyplýva, že podľa zákona zmenkového a šekového bol súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť. Žalobca navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalobe bude vyhovieť s priznaním trov súdneho konania.

K doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrila žalovaná v podaní zo dňa 20.02.2014. V odvolaní žalobcu sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013. V tejto súvislosti poukázaného rozhodnutia žalovaná uviedla, že v zmysle odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplývajú dva spôsoby splatnosti, a to pri predložení a v lehote 4 rokov od vystavenia, teda sú tu zahrnuté dve doby splatnosti, a to pri predložení a v lehote 4 rokov od vystavenia. Zmenka musí mať splatnosť určenú striktné v súlade so zákonom č. 191/1950 Zb.. Nemôžu byť určené rôzne doby splatnosti. V tomto prípade je zmenka splatná buď pri predložení alebo v istom časovom horizonte po vystavení. Teda ide o vistazmenku splatnú na videnie a zároveň o datozmenku, čím došlo k porušeniu § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb., preto okresný súd správne rozhodol, že zmenka je neplatná, pretože pripúšťa splatnosť na videnie i splatnosť do 4 rokov od vystavenia. Žalovaná uviedla, že s obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzavrela Zmluvu o úvere č. 505800139 zo dňa 22.12.2009 a zároveň v ten istý deň bola vystavená zmenka, na základe ktorej si žalobca uplatnil právo v tomto konaní. S prihliadnutím na označenie zmluvných strán a predmet zmluvy bolo nepochybné, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, a teda žalovaná v tomto vzťahu vystupovala ako spotrebiteľ, na ochranu ktorého sa vzťahujú ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a tiež ust. § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý zakazoval splniť dlh zmenkou alebo šekom, pričom umožňuje vystaviť a prijať len zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma môže byť v čase vyplnenia maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú v rozpore s uvedeným zákonným ustanovením veriteľ nesmie prijať. Úver bol poskytnutý vo výške 356 Eur, pričom žalovaná na základe zmenky sa zaviazala uhradiť čiastku 430 Eur, čo predstavuje 120,79% výšky poskytnutého úveru. Žalovaná poukázala na to, že je nezanedbateľné, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. v poslednom období, najmä v súvislosti s uplatňovaním Smernice Rady (ES) č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a následne implementáciou vnútroštátnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa je neúspešná v súdnych konaniach o zaplatenie neuhradených pohľadávok na základe rozhodcovských rozsudkov a v exekučných konaniach, pretože zmluvy o pôžičkách a zmluvy o úvere (spotrebiteľské zmluvy) obsahovali neprijateľné zmluvné podmienky, a tým dochádzalo k porušovaniu práv spotrebiteľov a súdy nárokom spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. v týchto veciach nepriznali právo na plnenia, čo je zrejme z rozhodovacej činnosti súdov. Vo vzťahu k žalovanej Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením zo dňa 22.09.2011, č.k. 10Er/870/2011-13 zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a po právoplatnosti tohto rozhodnutia bolo exekučné konanie zastavené. Tým, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. postúpila zmenku rubopisom na spoločnosť CD Consulting s.r.o. ako cenný papier, v ktorom nie je rozhodujúci vznik tohto záväzku (kauzy), žalovaná stratila možnosť svojej obrany proti veriteľovi zo zmenky. Takéto konanie zo strany spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. vykazuje znaky vedomého obchádzania zákona. Opätovne žalovaná poukázala na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013, kde na strane 12 v poslednom odseku sa konštatuje, že „...zlou vierou budú najmä tie prípady, kedy majiteľ nechá na seba previesť nevyplnenú zmenku, pričom vie, ako má byť vyplnená, ale má za cieľ zneužiť túto listinu tak, že ju vyplní nesprávne, príp. že ju nadobudol len preto, aby zbavil žalovanú ako dlžníka možnosti vzniesť voči pôvodnému majiteľovi, remitentovi kauzálne námietky“. Žalovaná navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť ako vecne správne rozhodnutie.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

V súvislosti s podaným opravným prostriedkom žalobcu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním (§ 212 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahŕňa v sebe jednak kvalitatívnu, ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, ako má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

Za aplikácie vyššie citovaného zákonného ustanovenia bol preto napadnutý rozsudok okresného súdu posudzovaný v medziach odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomnom podaní zo dňa 03.02.2014. Pokiaľ aj k písomnému odvolaniu žalobcu bolo zaslané písomné vyjadrenie žalovanou v podaní zo dňa 20.02.2014, tak vo vzťahu k argumentácii žalovanej, obsiahnutej v tomto vyjadrení, krajský súd uvádza, že rešpektovaním zákonného ust. § 212 ods. 1 O.s.p. mohol a bol oprávnený posudzovať napadnutý rozsudok okresného súdu len v medziach odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomnom podaní zo dňa 03.02.2014. Vo vzťahu k vyjadreniu žalovanej preto krajský súd nemohol zaujímať stanovisko skôr, ako k obrane žalovanou by sa vyjadril súd prvého stupňa.

Primárnym dôvodom zamietnutia žaloby napadnutým rozsudkom okresného súdu bolo konštatovanie, že zmenka, na základe ktorej žalobca uplatnil svoje pohľadávky, je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti. V súvislosti s uvedeným záverom okresného súdu sa krajský súd oboznámil s obsahom spisového materiálu a zistil, že žalobca sa návrhom doručeným na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 28.03.2013 vyplnením vzorového tlačiva A v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európskeho konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) domáhal pohľadávky proti žalovanej, ktorú vymedzil ako

- pod písm. a) zmenkovú sumu vo výške 422 Eur,

- pod písm. b) zmenkový úrok vo výške 0,25% denne:

1. zo sumy 430 Eur od 13.09.2010 do 10.05.2011, čo predstavuje sumu 258 Eur,

2. zo sumy 425 Eur od 11.05.2011 do 19.06.2011, čo predstavuje sumu 42,50 Eur,

3. zo sumy 422 Eur od 20.06.2011 do zaplatenia

- pod písm. c) 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy:

1. zo sumy 430 Eur od 29.11.2010 do 10.05.2011, čo predstavuje sumu 11,55 Eur,

2. zo sumy 425 Eur od 11.05.2011 do 19.06.2011, čo predstavuje sumu 2,80 Eur,

3. zo sumy 422 Eur od 20.06.2011 do zaplatenia;

- pod písm. d) zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 1,43 Eur,

- pod písm. e) náhrady trov konania, a to trov právneho zastúpenia vo výške 78,74 Eur s DPH a v časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 25 Eur.

Žalobca k návrhu pripojil originál zmenky vystavenej dňa 22. decembra 2009 v Liptovskom Mikuláši na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, žalovanou ako vystaviteľom. Žalovaná ako vystaviteľ je na zmenke označená menom, priezviskom, adresou, rodným číslom a zmenku podpísala. Na zmenke je vyplnená zmenková suma 430 Eur, zmenkový úrok 0,25% denne od 13. septembra 2010, ďalej údaje „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, ako aj údaj o čísle zmluvy 505800139. Na rubopise zmenky je uvedený indosament, ktorým pôvodný veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o., indosoval zmenku na žalobcu.

Zo zmenky vyplynulo, že žalovaná vystavila v Liptovskom Mikuláši predmetnú zmenku. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy 505800139 a záväzok žalovanej zaplatiť za túto zmenku 430 Eur pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., zmenkový úrok 0,25% denne od 13. septembra 2010, splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Ako vystaviteľ označená žalovaná s miestom trvalého bydliska, uvedením rodného čísla a podpisom vystaviteľa s dátumom vystavenia zmenky 22. decembra 2009 na zmenkovú sumu 430 Eur. Z rubovej strany zmenky vyplývalo, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku na žalobcu, ktorý je zahraničnou právnickou osobou bez uvedenia dátumu.

Podľa článku I, § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., majiteľ môže postihom žiadať: 1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané; 2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti; 3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy; 4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa článku I, § 75 zákona č. 191/1950 Zb., vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; 3. údaj zročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky; 7. podpis vystaviteľa.

Podľa článku I, § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., zmenku možno vystaviť: na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dате vystavenia, na určitý deň.

Podľa článku I, § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb., zmenky s iným časom zročnosti alebo s postupnou zročnosťou sú neplatné.

Podľa článku I, § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roka od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke sumu v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon neviaže vznik zmenkových záväzkov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré zákon predpisuje.

Zmenka vlastná predstavuje záväzok výstavcu zmenky vyplatiť pri splatnosti zmenky v mieste v zmenke určenom zmenkovú sumu riadnemu majiteľovi zmenky.

Čo sa týka samotnej žalobcom predloženej zmenkovej listiny, v tomto prípade ide o zmenku vystavenú na videnie, teda o tzv. vistazmenku podľa ust. čl. I. § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. Táto skutočnosť vyplýva z textu zmenkového vyhlásenia žalovanej, ktorá sa zaviazala zmenkovú sumu zaplatiť pri predložení. Aj keď vyššie citované ust. čl. I. § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. upravuje povinnosť predložiť zmenku na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia, môže ten, kto zmenku vystavil, túto lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu. Lehota, ktorá je uvedená na zmenke plynie od dátumu, kedy bolo možné najskôr zmenku predložiť na platenie, a nie tak, ako je to bežné, od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke - § 77 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. V tomto prípade žalovaná v zmenkovom vyhlásení podľa ust. čl. I. § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. určila dlhšiu lehotu na predloženie vistazmenky, a to v dĺžke 4 rokov od vystavenia. Zmenka tak obsahuje jednoznačný údaj o tom, že sa jedná o vistazmenku, ktorú oprávnený majiteľ zmenky môže predložiť na platenie do 4 rokov odo dňa jej vystavenia. Zo zmenky je zrejmé, že v texte obsahuje označenie, že sa jedná o zmenku, obsahuje bezpodmienečný sľub vystaviteľa uvedenú peňažnú sumu zaplatiť, obsahuje údaj miesta, kde sa má platiť, meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť a obsahuje tiež dátum a miesto vystavenia zmenky a podpis vystaviteľa. Z takto vystavenej zmenkovej listiny vznikol žalovanej záväzok voči majiteľovi zmenky

zaplatiť zmenkovú sumu s príslušenstvom. Vistazmenka je pritom v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zmenkou, ktorá je splatná dňom jej predloženia.

Odvolačí súd odlišne od prvostupňového súdu považoval zmenku predloženú žalobcom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplatím pri predložení“, za zmenku splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z čl. I. § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. Splatnosť zmenky nastáva v momente jej predloženia, pričom predložiť ju bolo možné podľa čl. I. § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť. Nestotožnil sa preto odvolací súd s vyjadreným záverom okresného súdu, že v zmenke sú uvedené dve možnosti splatnosti, čo spôsobuje jej neplatnosť.

Vo vzťahu k ďalšiemu odvolaciemu dôvodu žalobcu, že okresný súd nepostupoval v súlade s Nariadením, porušil poučovaciu povinnosť v zmysle ust. § 5 ods. 1 O.s.p., ako aj, že vykonal dôkazy, ktoré žiaden z účastníkov nenavrhol, a tým dospel k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci a k prijatiu prekvapivého súdneho rozhodnutia, krajský súd k uvedenému primárne poukazuje na nižšie citované ustanovenia Nariadenia. K tejto citácii potom pristupuje skutočnosť, že žalobca uplatnil proti žalovanej nárok na zaplatenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmenky vystavenej žalovanou, a to postupom podľa Nariadenia.

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadá niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods.3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods.6 Nariadenia akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods.1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods.3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;

6. dátum a miesto vystavenia zmenky;

7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Okresný súd žalovanej doručil tlačivo C na odpoveď podľa Nariadenia v spojení s návrhom žalobcu, ktoré žalovaná vyplnila tak, že v časti II. na otázku, či akceptuje pohľadávku, uviedla „čistočne“ a ako dôvod „nepodložené percentá“ s návrhom, aby sa nariadilo ústne pojednávanie.

Okresný súd žiadosťou o doplnenie alebo o opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky v zmysle Nariadenia (tlačivo B) vyzval žalobcu, aby uviedol právny dôvod, resp. opísal skutkové okolnosti, na základe ktorých bola zmenka vystavená na sumu 430 Eur s uvedením právneho titulu a skutkových okolností, podľa ktorých žalovanej vznikol záväzok, ktorý bol zabezpečený vystavenou zmenkou, so špecifikovaním zmenkovej istiny a uvedením jej položiek, pri každej uviesť výšku, dátum a právny dôvod vzniku, odôvodnenie počiatku uplatneného 6% úroku zo zmenkovej istiny a predloženie príslušných listinných dôkazov.

Z návrhu podaného žalobcom je nepochybné, že žalobca uplatnil nárok výlučne na základe predloženej zmenky, vystavenej žalovanou. Zmenka je pritom cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Abstraktnosť záväzku zo zmenky má ten dôsledok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Jedná sa teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy a ani na hospodárske dôvody vzniku zmenky. S abstraktnosťou zmenkového záväzku počíta priamo citované ust. § 495 Občianskeho zákonníka. Ďalším charakteristickým znakom záväzku vyplývajúceho zo zmenky je jeho nespornosť. Táto je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie ani neskôr pri jej vymáhaní preukazovať nič iné len to, že je vlastníkom zmenky. Nemá dôkaznú povinnosť preukazovať, že mu povinný zo zmenky skutočne dlží zmenkovú sumu. Zmenka samotná, pokiaľ je platná, je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na čiastku v nej uvedenu a je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal. Zmenkový záväzok je tiež záväzkom samostatným, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Zmenkový záväzok nemá pôvod v predchádzajúcich kauzálnych pohľadávkach, tie len vytvárajú potrebu založenia zmenkových záväzkov. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky potom existujú vedľa seba dva záväzky, záväzok pôvodný a popri ňom záväzok zmenkový. Účelom zabezpečovacej zmenky je, aby v prípade omeškania s plnením záväzku všeobecno-právnej povahy bolo zabezpečené plnenie práve zo zmenky; avšak aj záväzok z takejto zabezpečovacej zmenky má povahu abstraktnú a nespornú.

V zmysle uvedených záverov potom krajský súd konštatuje, že zo strany okresného súdu nebol daný dôvod, aby okresný súd žalobcu dodatočne vyzýval na doplnenie jeho tvrdení o právny dôvod záväzku, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, ani na preukazovanie spôsobu výpočtu a položiek, z ktorých pozostáva uplatnená zmenková suma. Na riadne uplatnenie nároku na zaplatenie zmenkovej pohľadávky s príslušenstvom žalobcovi postačuje predloženie zmenky a opis rozhodujúcich skutočností, ktorý žalobca podal v čl. 8. návrhu na uplatnenie pohľadávky.

Žalobca v podaní zo dňa 18.10.2013, označenom ako „Odpoveď na žiadosť súdu o doplnenie a/alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky“ (č.l. 47 - 48 spisu) uviedol, že svoj nárok uplatnil na základe zmenky vystavenej žalovanou a o tomto mal okresný súd rozhodnúť. Žalobca v odvolaní uviedol, že i napriek tomu, že žalobca, ani žalovaná nenavrhli vo veci vykonať dokazovanie, okresný súd vykonal dôkaz exekučným spisom sp. zn. 10Er/870/2011, ako aj dôkaz Zmluvy o úvere č. 505800139, uznesením č.k. 10Er/870/2011-13 zo dňa 22.09.2011 a exekučným titulom - rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 22.2.2011.

Krajský súd bol toho názoru, že neboli naplnené ani predpoklady pre vykonanie dôkazov nad rámec dôkazných návrhov účastníkov konania podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p.. Žalobca v danom prípade jasne, úplne a zrozumiteľne v tlačive A uplatnil práva zo zmenky a uviedol, že nie je pôvodným majiteľom zmenky, ale je indosatárom. Vo vzťahu k týmto tvrdeniam žalobcu nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie s výnimkou oboznámenia sa s predloženou zmenkou. Okresný súd i napriek uvedenému vykonával dokazovanie úverovou zmluvou a ďalšími listinami získanými z exekučného spisu, ktoré pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom neboli nevyhnutné, nakoľko pre posúdenie a rozhodnutie o takomto nároku postačovala v origináli predložená zmenka.

Krajský súd s poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012, a to predovšetkým na tie závery, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, dospel k názoru, že okresný súd mal posudzovať práva zo zmenky. Účelom práva účastníka konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd dospel z listinných dôkazov, ktoré vykonal bez návrhu účastníka konania, k inému skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o nedôvodnosti pohľadávky žalobcu. Žalobca vo vzťahu k týmto zisteniam okresného súdu nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť a nemal možnosť reagovať na posúdenie nároku, ktorý žalobca uplatnil zo zmenky, okresným súdom ako nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľského vzťahu založeného zmluvou o úvere.

Žalobca v konaní uplatnil záväzok žalovanej zaplatiť sumu, ktorú do zmenky doplnil pôvodný majiteľ zmenky. Okresný súd však posudzoval žalobcom uplatnený nárok ako zmluvný záväzok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy a nie ako nárok zo zmenky. Je potrebné zdôrazniť, že predmetom žalobcom uplatneného nároku nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou stratila charakter zabezpečovacej zmenky a nadobudla charakter zmenky na platenie. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby žalovaná ako spotrebiteľ vznesla voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jej škodu alebo ak by podala relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však v konaní musela zároveň preukázať. Okresný súd napriek tomu, že predmetom uplatneného nároku je nárok zo zmenky, z vykonaného dokazovania konštatoval záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o úvere uzavretej medzi žalovanou a spoločnosťou pohotovosť, s.r.o.. Ak žalobca uplatnil nárok titulom zaplatenia zmenkovej pohľadávky podľa predloženej zmenky, môže byť nositeľom dôkazného bremena len ohľadom tých skutkových tvrdení, na základe ktorých uplatňuje nárok voči žalovanej. Krajský súd je toho názoru, že výlučne žalovaná strana je tým subjektom, ktorý je oprávnený a zároveň aj povinný tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné, teda uviesť všetky námietky voči pohľadávke žalobcu. Dĺžnik preto musí takéto námietky v konaní nielen uplatniť, ale ich aj riadne zdôvodniť a preukázať, pretože samotný majiteľ zmenky je dostatočne legitimovaný už tým, že drží zmenku, bez toho, aby musel preukazovať dôvody jej vzniku, dôvody jej prijatia, či dôvody indosácie a nadobudnutia aktuálnym majiteľom. Záväzok vyplývajúci zo zmenky je záväzkom samostatným, a preto nie je závislý na pôvodnom úverovom vzťahu. Ak žalobca uplatnil nárok zo zmenky, bez ďalšieho nie je možné rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď by bolo nepochybné, že s danou zmenkou súvisia.

Krajský súd poukazuje na judikatúru súdov SR, podľa ktorej „...z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu preukazovať, že mu žalovaný zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje“ (rozsudok NS SR sp. zn. 5Obo 3/2008). Krajský súd ďalej poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 21/2012, podľa ktorého „...Pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru, majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá, ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie“.

Ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového dokazovanie ohľadom základného vzťahu pripúšťa len vtedy, ak ohľadom kauzálneho vzťahu boli podané a preukázané námietky zo strany dlžníka. Nespornosť a abstraktnosť zmenkových záväzkov môže prelomiť len taká skutočnosť, že sám majiteľ pri nadobúdaní zmenky nekonal poctivo a že konal na škodu dlžníka. Námietka nepoctivého nadobudnutia zmenky ďalším majiteľom na škodu dlžníka však musí byť ako relatívna námietka uplatnená dlžníkom a musí ním byť aj preukázaná. Okresný súd tak pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcu bol oprávnený posudzovať len to, či zmenka obsahuje všetky zákonom zmenkovým a šekovým vyžadované náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť povinne do nej uviesť. Nebol však oprávnený skúmať podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť. Zákaz zneužitia práva je síce jedným zo základných princípov fungovania právneho štátu, napriek tomu právna úprava zmenkového práva je prísne formálna a neumožňuje súdu bez podania námietok dlžníkom prelomiť zásadu uvedenú v ust. § 17 zákona zmenkového a šekového tak, aby sa mohol súd zaoberať základným záväzkovým vzťahom, ktorý môže mať charakter vzťahu spotrebiteľského.

Okresný súd v súvislosti s posúdením žalobcovho nároku poukázal aj na ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, vo vzťahu ku ktorej argumentácii mohol veriteľ prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak sa jednalo o zmenku zabezpečovaciu a zmenková suma bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Skutočnosť, ak by zmenková suma vyplnená do zmenky túto maximálnu zmenkovú sumu podľa ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch presahovala, mohla mať podľa názoru krajského súdu za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky. Pokiaľ závery okresného súdu vychádzali z právneho vyhodnotenia skutkového stavu týkajúceho sa základného spotrebiteľského vzťahu, posúdenie ktorého nebolo predmetom sporu, pretože žalovaná ako dlžník zo zmenky kauzálne námietky netvrdila, tieto nedokazovala, tak postup okresného súdu nebol v súlade s ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., ktorý dokazovanie ohľadom základného vzťahu pripúšťa len vtedy, ak v rovine kauzálneho vzťahu boli podané a súčasne aj dlžníkom preukázané námietky. Podľa zákona zmenkového a šekového bol preto okresný súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že je nevyhnutné rozhodnutie okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. zrušiť a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Okresný súd v novom konaní bude postupovať v zmysle návrhu žalobcu, ktorý si podľa Nariadenia uplatnil ako indosatár právo na zaplatenie zmenky vystavenej žalovanou, pričom v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkového vzťahu, ani ďalšie skutočnosti, pretože to zákon zmenkový a šekový nadobúdateľovi zmenky, ktorý sa nestáva právnym nástupcom pôvodného majiteľa, v žiadnom svojom ustanovení neukladá. Okresný súd pri svojom rozhodovaní bude vychádzať z aktuálneho stavu konania a ak žalovaná žiadne námietky nepodá, nie je okresný súd bez námietok oprávnený ex offio skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo-právneho vzťahu, aj keby tento záväzkovo-právny vzťah mohol byť vzťahom spotrebiteľským. Predmetom konania je výlučne nárok uplatnený zo zmenky. Okresný súd tento nárok bude posudzovať podľa zákona zmenkového a šekového a bude vychádzať z prezentovaného právneho názoru krajského súdu v tom smere, že

žalobcom predložená zmenka je zmenkou, ktorá má náležitosti stanovené zákonom 191/1950 Zb..

č.

Krajský súd je toho názoru, že ani dlžníkov, ktorí sú spotrebiteľmi, nie je možné vyňať z pôsobnosti ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, najmä ak takíto dlžníci žiadne relevantné námietky týmto ustanovením predpokladané v konaní voči indosatárovi zmenky neuplatnili. Bez relevantných námietok dlžníka, aj keď je tento spotrebiteľom, je výklad, ktorý smeruje k prelomeniu zásad stanovených v ust. § 17 zákona zmenkového a šekového v nesúlade s výslovným znením tohto ustanovenia. Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov krajského súdu.

Okresný súd v novom konaní bude posudzovať nielen nárok na zaplatenie zmenkovej sumy, ale takisto sa bude zaoberať dobou úročenia zmenkovej sumy podľa ust. § 48, § 49 zákona č. 191/1950 Zb. a dôsledne sa vyjadrí k zmenkovému úroku 0,25% denne, dojednanému podľa § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. a jeho výšku posúdi.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.